

pomocy nowoczesnej nauki i techniki uda się podnieść w NRD wydajność pracy do pożądanego poziomu.

Plan pięcioletni ma również polityczny aspekt. Wykonanie planowanych zadań — jak powiedział Ulbricht — wzmocni władzę robotniczo-chłopską w NRD, a zarazem w całym obozie socjalistycznym i będzie tym samym czynnikiem wzmacniającym tendencje pokojowe w świecie.

Tadeusz Krajczycki

ROZWÓJ GOSPODARCZY W NRD W I PÓŁROCZU 1958 r.

W pierwszej połowie 1958 roku gospodarka NRD dokonała znacznego kroku naprzód. Postęp ten we wszystkich dziedzinach, jak wynika ze sprawozdania Państwowego Centralnego Urzędu Statystycznego („Die Wirtschaft” z 13. 8. 58 r.), przypisać należy dalszemu polepszeniu się współpracy gospodarczej z innymi krajami socjalistycznymi, przede wszystkim jednak temu, że (cytujemy sprawozdanie) „ogromna część ludzi pracy Niemieckiej Republiki Demokratycznej, dla uczczenia V. Zjazdu Zjednoczonej Socjalistycznej Partii Niemiec (SED) chcąc dać wyraz swej łączności z partią i rządem robotników i chłopów zobowiązała się do wykonania nowych, wielkich zadań produkcyjnych i zadania te wykonała”.

Przyznać trzeba, że ruch współzawodnictwa socjalistycznego ma w NRD ogromny zasięg. W czerwcu br. brało w nim udział około 76% wszystkich robotników produkcyjnych, tj. ca 2 mln ludzi. Prawie 465 tys. pracowników podjęło zobowiązania indywidualne, około 1.350 tys. kolektywne, a przedmiotem ich było zwiększenie produkcji, usług lub obrotów. Wykonanie zobowiązań dało poważne ekonomiczne efekty. W poszczególnych działach gospodarki przedstawiają się one następująco:

W przemyśle produkcja globalna była o 11,7% wyższa niż w I. połowie r. 1957 a plan na I. półrocze 1958 został przekroczony o 7,7%. Produkcja państwowych przedsiębiorstw centralnie kierowanych wzrosła od 1% (węgiel) do 25% (przem. spożywczy), przedsiębiorstw terenowych przeciętnie o 12%, przedsiębiorstw prywatnych o 10%. W strukturze przemysłu nastąpiły dalsze korzystne zmiany. Mianowicie ilość przedsiębiorstw półpaństwowych zwiększyła się z 349 (koniec I. półrocza 1957) do 698 (koniec I. półrocza 1958 r.), a produkcja ich wzrosła w tym okresie o 23%. Podobną ewolucję widzimy w rzemiośle. Podczas gdy w dniu 31. 12. 57 r. istniało 295 rzemieślniczych spółdzielni produkcyjnych grupujących około 8 tys. rzemieślników, to w dn. 30. 6. 58 liczba spółdzielni wynosiła 1081, a liczba ich członków 26.500. Ten ogromny postęp przypisać należy gospodarczym sukcesom istniejących poprzednio spółdzielni oraz akcji uświadamiającej prowadzonej przez Front Narodowy oraz organy władzy terenowej.

Większość przedsiębiorstw przemysłowych wykonała względnie przekroczyła planowane zadania. produkcja jednak niektórych ważnych wyrobów nie osiągnęła planowanej wysokości. Dotyczy to m. in. węgla brunatnego, stali surowej, kwasu siarkowego, miedzianych wyrobów walcowanych, trykotaży itd., co w dużej mierze przypisać należy błędowi organizacyjnemu. Największy wzrost produkcji w stosunku do I. półrocza 1957 r. nastąpił w przemyśle spożywczym (25%), chemicznym (10%) i budowy maszyn (16%). Duży nacisk położono na produkcję dóbr konsumpcyjnych trwałej użyteczności. Np. produkcja lodówek wzrosła o 99%, skuterów o 33%, kuchni elektrycznych o 35%, walizkowych odbiorników radiowych o 145%, telewizorów o 82%, tkanin perlonowych o 63%, itd. Liczby te charakteryzują najlepiej panującą obecnie w rządzie NRD tendencję do podniesienia stopy życiowej ludności.

Wydajność pracy w przemyśle wzrosła na jednego robotnika o 9,6%, a na jedną roboczogodzinę o 14%, co stanowi więcej, niż przewidywał plan.

Nakłady inwestycyjne wzrosły o 14% w stosunku do I. półrocza 1957 r. Najpoważniej wzrosły inwestycje w przemyśle węglowym i energetyce (26%), w prze-

myśle chemicznym (23%) i przemyśle budowy maszyn (26%). Sytuacja w budownictwie była znacznie gorsza. Wzrost produkcji wyniósł tutaj 1%, a plan na r. 1958 wykonano tylko w 43%. Zasadniczą przyczyną niewykonania zadań planowych było niedocenianie znaczenia budownictwa przez władze, zwłaszcza miejscowe. Nie wykorzystano w sposób należyty czasu pracy, jak również parku maszynowego.

Przekształcanie gospodarki rolnej na typ socjalistyczny przybiera coraz szybsze tempo. Ilość rolniczych spółdzielni produkcyjnych wzrosła na dzień 30. 6. br. o 22% w stosunku do stanu z końca r. 1957, a zagospodarowany przez nie obszar wzrósł w tymże okresie z 25,2% do 29,8% ogólnego obszaru powierzchni użytkowej. W porównaniu z I. półroczem 1957 r. produkcja mleka wzrosła o 18%, prawie wyłącznie dzięki zwiększonej wydajności liczonej na krowę, oraz produkcja bydła rzeźnego o 11%. Zwraca uwagę duże zainteresowanie rolnictwa kukurydzą. Obszar jej uprawy wzrósł w stosunku do roku ubiegłego o 213% w spółdzielniach produkcyjnych i o 229% w gospodarstwach państwowych.

W dziedzinie handlu zagranicznego również osiągnięto poważne sukcesy. Obroty, łącznie z handlem z NRF, wzrosły o 10% w stosunku do I. półrocza ub. r., w czym handel z krajami socjalistycznymi o 9%. Wprawdzie udział handlu z rynkiem socjalistycznym jest dalej dominujący (73%), jednak obroty z krajami kapitalistycznymi wzrosły silnie. Szczególnie duży wzrost notuje się w handlu z krajami zamorskimi — 48% — w czym kraje azjatyckie miały udział 43 % i afrykańskie 54%.

Zaopatrzenie ludności poprawia się stale. Ustawa o zniesieniu kart żywnościowych z maja br. wraz z szeregiem dalszych zarządzeń zmierzających do poprawy stopy życia podniosła siłę kupna ludności pracującej o 1,7 mlrd DM do końca br. Równoległe zwiększyła się podaż artykułów żywnościowych: tłuszczów roślinnych o 11%, mleka o 12%, jaj o 13%, cukru o 3%. Podaż konsumpcyjnych towarów przemysłowych również poważnie wzrosła, jednak możliwości produkcyjne przemysłu jeszcze nie są tu w pełni wykorzystane.

Omówione wyżej sprawozdanie Urzędu Statystycznego potwierdziło w całej rozciągłości przewidywany przez V Zjazd Partynj SED rozwój stosunków gospodarczych. Tempo wzrostu siły gospodarczej NRD wzmogło się w bieżącym roku bardzo poważnie, jak wynika z porównania wskaźników wzrostu produkcji przemysłowej w roku ubiegłym — 8% — i w I. półroczu roku bieżącego — 12%. Daje to rękojmię, że ustalony na V. Zjeździe Partynjnym plan rozwoju gospodarczego NRD, zakładający wzrost stopy życiowej ludności do poziomu istniejącego w Niemczech zachodnich, jest realny i że będzie wykonany.

T. K.

UDZIAŁ KAPITAŁÓW AMERYKAŃSKICH W PRZEMYŚLE NRF

W związku z tworzeniem się organizacji „Wspólnego Rynku europejskiego” znacznie wzmożła się aktywność amerykańskiego kapitału w NRF. Jak podaje „Die Wirtschaft” z dn. 26 VI 1958 r., źródłem tej aktywności jest obawa, że import do obszaru Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej będzie utrudniony, gdy obowiązować będą jednolite cła zewnętrzne, a równocześnie cła między członkami Wspólnoty będą systematycznie obniżane. Kapitał amerykański usiłuje stworzyć sobie na obszarze Wspólnoty podstawę wyjściową dla rozbudowy swoich rynków zbytu w Europie zachodniej. Równocześnie monopole amerykańskie wykorzystują sposobność, by wyminąć ciężkie skutki kryzysu we własnym kraju i móc z nieosłabioną prężnością wziąć udział w rozwoju życia gospodarczego w Europie zachodniej, jakiego spodziewają się uczestnicy Wspólnoty po liberalizacji międzypaństwowych stosunków gospodarczych.

Niemal nie ma miesiąca, aby nie doszły do wiadomości publicznej nowe fakty lokat kapitałowych amerykańskich koncernów lub umów licencyjnych i patento-